

นายสมคิด เฉลิมเกียรติ นายวันชัย ไพโรศรีจันทร์ นางสาวมาลินี หนองาม นางสาวนภัศวรณ กระจำกุล
ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสุพรรณบุรี

บทนำ

มวนพิฆาต *Eocanthecona furcellata* เป็นแมลงมีประโยชน์ที่ช่วยกำจัดหนอนของแมลงศัตรูพืชได้หลายชนิด เช่น หนอนกระทู้ผัก หนอนกระทู้หอม หนอนเจาะสมอฝ้าย หนอนส้มแก้ว และหนอนตัวบุงต่างๆ เป็นต้น จากความสามารถในการกำจัดหนอนของมวนตัวห้ำชนิดนี้ จึงนับเป็นแมลงที่เกษตรกรน่าจะนำไปใช้ในการกำจัดแมลงศัตรูพืชในแปลงเพาะปลูกของตนเอง เพื่อทดแทนการใช้สารเคมี ซึ่งประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้มวนตัวห้ำคือช่วยควบคุมแมลงศัตรูพืชไม่ให้เกิดการระบาดทำลายพืชผล ลดการใช้สารเคมีกำจัดแมลง และไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ใช้และสิ่งแวดล้อมที่สำคัญคือ ทำให้ต้นทุนในการผลิตของเกษตรกรต่ำกว่าการใช้สารเคมีกำจัดแมลง โดยเฉพาะในระยะยาว ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษเกี่ยวกับชนิดหนอนที่ใช้เป็นอาหารของมวนพิฆาต เพื่อเปรียบเทียบการวางไข่และการฟักไข่ของมวนพิฆาต โดยใช้อาหารทดลอง 4 ชนิด เป็นอาหารของมวนพิฆาต ได้แก่ หนอนไหม หนอนผีเสื้อข้าวสาร หนอนยักซ์ และหนอนนก เพื่อดูว่าอาหารชนิดใดที่ทำให้มวนพิฆาตเจริญเติบโตและขยายพันธุ์เพิ่มปริมาณได้ดีที่สุด

ผลการดำเนินงาน

จากการเลี้ยงทดลองมวนพิฆาตด้วยอาหารต่างชนิดกัน คือ หนอนไหม หนอนผีเสื้อข้าวสาร หนอนยักซ์ และหนอนนก พบว่า

อาหาร	น้ำหนัก อายุ 28 วัน (กรัม)
หนอนผีเสื้อข้าวสาร	0.79
หนอนนก	0.66
หนอนไหม	0.54
หนอนยักซ์	0.49

ตารางที่ 1 น้ำหนักแม่พันธุ์และพ่อพันธุ์ของมวนพิฆาตอายุ 28 วัน

อาหาร	จำนวนไข่เฉลี่ย	จำนวนตัวอ่อนเฉลี่ย
	(ฟอง)	(ตัว)
หนอนผีเสื้อข้าวสาร	151	144
หนอนไหม	139	136
หนอนนก	116	109
หนอนยักซ์	0	0

ตารางที่ 2 จำนวนไข่มวนพิฆาตเฉลี่ย/ตัว และจำนวนตัวอ่อนที่ฟักเฉลี่ย/ตัว

1. มวนพิฆาตที่เลี้ยงด้วยหนอนผีเสื้อข้าวสารเมื่ออายุได้ 28 วัน ให้นำหนักรวมของมวนพิฆาต 10 ตัว ที่เลี้ยงด้วยหนอนผีเสื้อข้าวสารเป็นอาหารมีน้ำหนักตัวเฉลี่ยสูงสุด 0.79 กรัม รองลงมาคือเลี้ยงด้วยหนอนนก 0.66 กรัม หนอนไหม 0.54 กรัม และหนอนยักซ์ 0.49 กรัม ตามลำดับ (ตารางที่ 1)

2. มวนพิฆาตที่เลี้ยงด้วยหนอนผีเสื้อข้าวสารให้อัตรากวางไข่เฉลี่ยต่อตัวสูงสุด (151 ฟอง) รองลงมาคือ หนอนไหม และหนอนนก ให้อัตรากวางไข่เฉลี่ยต่อตัว 139 และ 116 ฟอง ตามลำดับ ซึ่งอาหารที่เลี้ยงมวนพิฆาตไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติ (ตารางที่ 2)

3. มวนพิฆาตที่เลี้ยงด้วยหนอนผีเสื้อข้าวสารมีอัตรากวางไข่เฉลี่ยต่อตัวสูงสุด (144 ฟอง) รองลงมาคือ หนอนไหมและหนอนนกให้อัตรากวางไข่ออกของไข่เฉลี่ยต่อตัว 136 และ 109 ฟอง ตามลำดับ ซึ่งอาหารที่เลี้ยงมวนพิฆาตไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติ (ตารางที่ 2)

4. จากการเลี้ยงมวนพิฆาตครั้งนี้ที่เลี้ยงด้วยหนอนยักซ์มวนพิฆาตไม่สามารถเจริญเติบโตจนกระทั่งวางไข่ได้ อาจเป็นเพราะหนอนยักซ์ มีขนาดใหญ่เคลื่อนไหวเร็ว มีปริมาณไขมันสูง และมีหนังลำตัวค่อนข้างแข็งจึงทำให้ มวนพิฆาตไม่สามารถเจาะกินได้ จึงส่งผลให้มวนพิฆาตไม่สมบูรณ์และไม่วางไข่

ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้ประโยชน์

อาหารสำหรับการผลิตขยายมวนพิฆาตที่หาได้ง่ายและเพาะเลี้ยงง่าย คือ หนอนนก ดังนั้นในปัจจุบันจึงมีการใช้หนอนนกเป็นหลักในการเลี้ยงมวนพิฆาตเพื่อขยายพันธุ์ หากหนอนนกไม่เพียงพอเกษตรกรอาจใช้หนอนไหม หรือหนอนผีเสื้อข้าวสาร ทดแทนเพื่อเป็นอาหารให้กับมวนพิฆาตได้

แต่อาจต้องศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องของต้นทุนในการผลิตหนอนแต่ละชนิด ว่าชนิดไหนต้นทุนต่ำสุด และควรศึกษาเพิ่มเติมในส่วนของคุณภาพของหนอนแต่ละชนิดที่มวนพิฆาตกินในแต่ละวันเพื่อให้ได้ปริมาณมวนพิฆาตมากที่สุด

